

RINTAMAVETERAANEILLE KOTIIN VIETÄVIEN AVOPALVELUJEN MÄÄRÄRAHAN KÄYTTÖ VUONNA 2019

54/05.05.00/2019

Perusturvalautakunta 14.05.2019 § 47

Rintamaveteraanien kuntoutus perustuu lakiin rintamaveteraanien kuntoutuksesta (1184/1988) sekä asetukseen rintamaveteraanien kuntoutuksesta (1348/1988).

Valtio myöntää vuosittain rintamaveteraanien kuntoutukseen määrärahan, jolla kuntien/kuntayhtymien (myöhemmin kuntien) on määrä järjestää oman kuntansa rintamaveteraaneille kuntoutusta sekä kotona asumista tukevia palveluita.

Valtiokonttori pitää tärkeänä, että kunnat ovat aktiivisesti yhteydessä rintamaveteraaneihin ja tarjoavat rintamaveteraaneille heidän tarpeensa mukaiset kuntoutuspalvelut sekä kotona asumista tukevat palvelut, jotta määräraha tulee tehokkaasti ja täysimääräisesti käytetyksi rintamaveteraanien hyväksi. Palvelut perustuvat pääsääntöisesti palvelutarpeen kartoitukseen.

Kuntoutukseen ja kunnallisiin avopalveluihin oikeutetun rintamaveteraanin tulee olla Suomessa asuva, vuosien 1939 – 1945 sotiin osallistunut rintamasotilastunnuksen, rintamapalvelustunnuksen tai rintamatunnuksen omaava rintamaveteraani. Sotainvalideille, joiden sotilasvammalain mukainen työkyvyttömyysaste on 10 prosenttia tai enemmän saavat vastaavat edut sotilasvammalain nojalla.

Rintamaveteraanien kunnallisiin avopalveluihin osoitettu määrärahan jako perustuu, kunnassa asuvien rintamaveteraanien lukumäärään. Määräraha on pidettävä erillään muusta Valtiokonttorin kunnalle aikaisemmin tänä vuonna osoittamasta rintamaveteraanien kuntoutusmäärärahasta.

Määrärahaa voidaan käyttää sosiaalihuoltolain (1301/2014) 14 § :n 1 momentin 5 kohdan kotipalveluihin tai 6 kohdan kotihoitoa, jotka on kuvattu sosiaalihuoltolain 19 § ja 20 §. Kotipalvelulla tarkoitetaan mm. asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, asiointiin, sekä muuhun jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista ja avustamista.

Kotiin vietävinä palveluina voivat tulla kyseeseen esim. kodinhoitoapu tai tukipalvelut esim. ateriapalvelu, vaatehuolto, siivousapu sekä sosiaalista kanssakäymistä edistäviä palveluja. Lisäksi avun antaminen voi kohdistua esimerkiksi polttopuiden pilkontaan, lumen auraukseen ja nurmikon leikkaamiseen. Palvelujen tulee kohdistua veteraanin vakituiseen asuntoon tai sen pihapiiriin.

Määrärahan käyttöä voidaan kohdistaa myös liikkumista tukeviin palveluihin, päivätoimintaan, apuvälineisiin kuten turvapuhelimeen sekä omaishoi-

don tuen muihin kuin lakisääteisiin vapaisiin, esimerkiksi yhden vuorokauden pituisen virkistysvapaiden aikaisen hoidon järjestämiseen.

Määrärahan riittäessä myös palvelutalossa tai tehostetussa palveluasumisessa asuva rintamaveteraani voi saada kotona asumista tukevia palveluja. Nämä voivat olla esimerkiksi siivous-, ateria- tai kuljetuspalveluja.

Määrärahan käyttöön sovelletaan sosiaalihuoltolain mukaista tarveharkintaa kuitenkin niin, että veteraanien tuloja ei tarvitse selvittää, vaan palvelun tarve on ratkaiseva. Tavoitteena on tukea monipuolisesti veteraanien kotona selviytymistä.

Valtiokonttori tulee pyytämään vuoden 2018 määrärahan (24.781,10 e) käytöstä selvityksen 30.8.2019 mennessä. Kunta voi käyttää vuoden 2018 määrärahaa 31.7.2019 asti, mutta päätökset tulee tehdä 31.12.2018 mennessä. Mikäli määrärahaa jää käyttämättä 5 euroa tai enemmän, on se palautettava Valtiokonttorille viimeistään 14.9.2019.

Määräraha esitetään käytettäväksi edelleen rintamaveteraanien kotona asumisen tukemiseen aikaisempien vuosien tapaan, tarjoamalla heille siivouspalvelua, ateriapalvelua joko kotiin vietynä tai ravitsemusliikkeissä. Lisäksi määrärahaa voidaan käyttää liikkumisen tukemiseen, ulkoiluapuun, turvapuuhelinpalveluun sekä omaishoitajan virkistysvapaisiin ja päivätoimintaan. Uudeksi toimintamuodoksi on aloitettu tänä vuonna rintamaveteraanien päivätoiminta kerran kuukaudessa jossa lähtökohtana on viriketoiminta ja osallisuus. Liikkumisen turvaamiseksi tarkastellaan myös riittävä apuvälineiden hankinta joko Seututerveyskeskuksen apuvälinelainaamon tai Valtionkonttorin kautta.

Edunsaajilta on hakemusten yhteydessä tiedusteltu, mitkä palvelut ja tukimuodot tukevat ja auttavat heitä selviytymään omassa kodissaan mahdollisimman pitkään. Toimintamuotoja on kehitetty tähän suuntaan ohjeistusten sallimissa rajoissa.

Joutsan kunnalle on Valtionkonttori myöntänyt vuodelle 2019 määrärahaa 36 082,92 euroa. Määräraha on käytettävissä 31.10.2019 saakka, edunsaajia on seitsemän. Tämän jälkeen laki muuttuu rintamaveteraanien kotona asumista tukevien palvelujen osalta 1.11.2019 ja määräraha muuttuu arviomäärärahaksi. Jatkossa käytäntö on samanlainen kuin sotainvalidien palvelujen osalta.

Edunsaajien elämäntilanteiden vaihtuessa nopeastikin, tulee määrärahan käyttöä seurata joka tuo omat haasteensa. Käytäntönä on, että määrärahoja pyritään käyttämään vanhemmasta päästä niin kauan kuin se on mahdollista Valtionkonttorin ohjeistus huomioiden.

(Valmistelija kotihoidon esimies Marjatta Virtanen p.0400 670 089)

Vs. perusturvajohtajan ehdotus:

Perusturvalautakunta hyväksyy esittelytekstissä mainitut linjaukset rintamaveteraaneille kotiin vietävien avopalvelujen määrärahan käytöstä vuonna 2019.

Päätös:

Vs. perusturvajohtajan ehdotus hyväksyttiin.
